

ZASADY I STANDARDY W PROJEKCIE

Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych: Kierunek Umiejętności!

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Równościowe zasady horyzontalne

Zasady promujące równość i niedyskryminację w projektach finansowanych ze środków UE.

Obejmują m.in.:

- Równość szans kobiet i mężczyzn
- Niedyskryminację (ze względu na wiek, niepełnosprawność, orientację itp.)
- Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Stosowane na każdym etapie realizacji projektów, aby zapewnić równe szanse dla wszystkich.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Równościowe zasady horyzontalne

Na każdym etapie realizacji, projekty dofinansowane w ramach FEPW muszą być zgodne z:

- Kartą Praw Podstawowych (KPP),
- Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych (KPON).

Podstawę do realizacji horyzontalnych zasad równościowych stanowią następujące dokumenty:

- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (KPP)
- Wytyczne dotyczące zapewnienia poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych
- Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (KPON)
- Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Zasada równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Zapewnia równe traktowanie wszystkich, niezależnie od płci, wieku, niepełnosprawności czy pochodzenia.

Kluczowa jest dostępność – eliminowanie barier i tworzenie warunków sprzyjających pełnemu uczestnictwu osób z niepełnosprawnościami. Obowiązuje na każdym etapie projektów UE.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Zasada równości szans kobiet i mężczyzn

Gwarantuje równy dostęp do edukacji, pracy i awansu zawodowego, niezależnie od płci. Promuje likwidację barier, równe wynagrodzenie oraz aktywne wspieranie kobiet i mężczyzn w różnych sferach życia. Obowiązuje we wszystkich projektach UE.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Standardy dostępności

To zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami na równi z osobami pełnosprawnymi, dostępu do funduszy unijnych w zakresie: udziału, użytkowania, zrozumienia, komunikowania się, skorzystania z ich efektów.

Standard minimum określa warunki dostępności, które muszą być spełnione w każdym projekcie UE. Oznacza dostosowanie infrastruktury, zapewnienie alternatywnych form komunikacji oraz wdrożenie rozwiązań umożliwiających udział wszystkim grupom społecznym.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

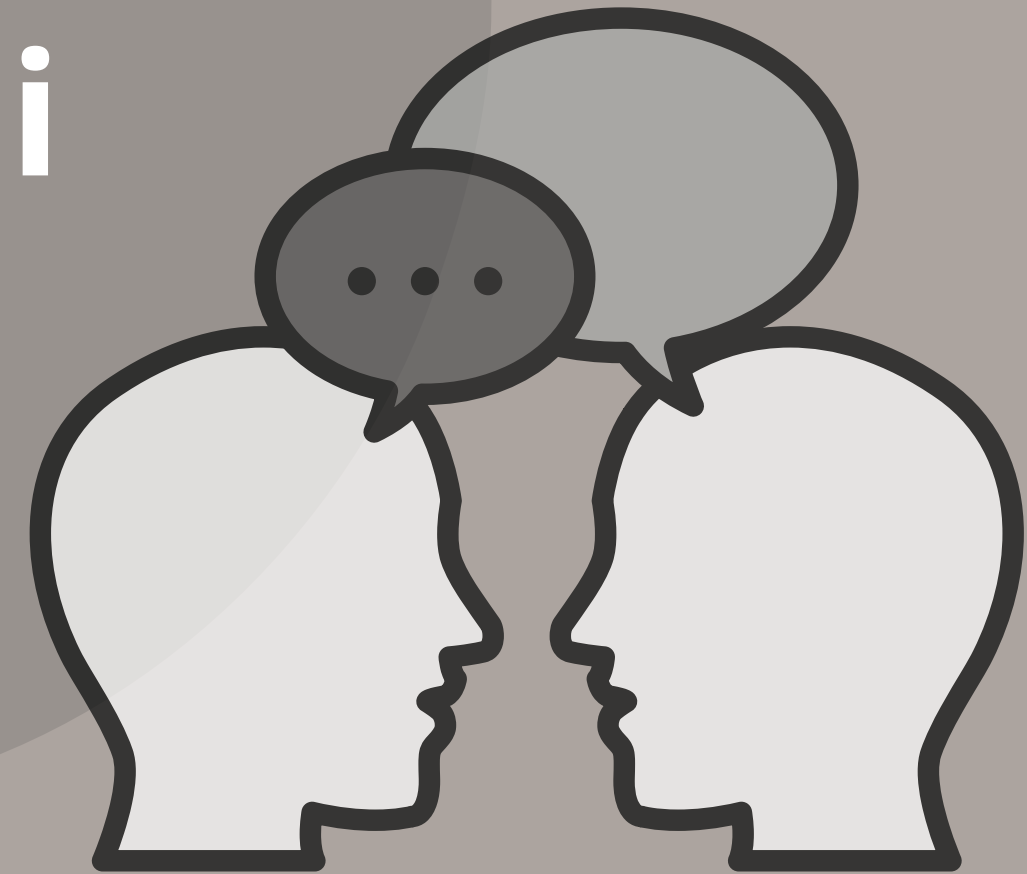
Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Zasada stosowania prostego i zrozumiałego języka

Czym jest prosty język?

To standard językowy, który jest szczególnie zalecany w tekstach dla masowego odbiorcy. Zawiera konkretne zasady pisania i projektowania treści. Możesz się spotkać z angielską nazwą tego standardu: plain language.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Jak piszemy w prostym języku?

- Wykreślamy zbędne informacje.
- Dbamy o czytelny układ treści.
- Wykorzystujemy jednoznaczne i naturalne formy gramatyczne.
- Budujemy bezpośrednią relację z odbiorcą.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Co zyskuje odbiorca ?

- Szybciej czyta tekst
- Więcej z niego rozumie (już po pierwszej lekturze)
- Na dłużej zapamiętuje informacje
- Skuteczniej działa na podstawie treści

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Zasady prostego pisania

1. Używaj zrozumiałych słów

Takich, które są powszechnie znane. Dla języka polskiego przyjmuje się, że trudne wyrazy to te powyżej czterech sylab i te obcego pochodzenia.

Przykłady

zastrzeżenia	uwagi
znajdować się	być
mieć możliwość	móc
zweryfikuj	sprawdź

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

2. Twórz krótkie zdania

Zamiast:

Celem potwierdzenia twojej tożsamości na przypisany do konta adres e-mail xxx@xxx.pl został wysłany kod weryfikacyjny, który należy wprowadzić poniżej, aby dokończyć proces logowania.

Lepiej:

Wysłaliśmy e-mail na adres xxx@xxx.pl. Znajdziesz w nim kod weryfikacyjny. Wpisz go poniżej i potwierdź swoją tożsamość.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

3. Stosuj neutralny szyk zdań

Używaj naturalnego szyku zdań, czyli podmiot + orzeczenie + dopełnienie.
Nie komplikuj wypowiedzi.

Zamiast:

Odpis aktu urodzenia po naniesieniu stosownych zmian zostanie wysłany przez urząd w ciągu 3 dni.

Lepiej:

Urząd wyśle odpis aktu urodzenia w ciągu 3 dni.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

4. Unikaj imiesłówów

Unikaj imiesłówów zakończonych na -ąc lub -ący, -ąca, -ące (pisząc, będąc, potwierdzający, czekająca). Nie używamy ich w codziennej rozmowie.

Zamiast:

Zgłaszając niezgodności danych we wniosku, należy podać jego numer.

Lepiej:

Aby zgłosić błędne dane we wniosku, podaj jego numer.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

5. Unikaj rzeczowników odczasownikowych

Unikaj „ukrytych czynności”, czyli rzeczowników odczasownikowych zakończonych na -anie, -enie, -cie (uzyskanie, posiadanie, weryfikowanie). Są abstrakcyjne i nie wskazują bezpośrednio nadawcy ani odbiorcy.

Zamiast:

W przypadku nieposiadania adresu skrzynki ePUAP należy podać adres e-mail.

Lepiej:

Jeśli nie masz adresu skrzynki ePUAP, wpisz adres e-mail.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

6. Unikaj trudnego słownictwa

PISZ TAK PROSTO, ABY KAŻDY ZROZUMIAŁ, O CO CHODZI, NA PRZYKŁAD TWOJA BABCIA LUB CIOCIA. JEŚLI MUSISZ UŻYĆ WYRAZU SPECJALISTYCZNEGO – WYJAŚNIJ, CO ON OZNACZA.

Zamiast:

Nupturienci muszą zgłosić się w USC osobiście, oboje jednocześnie z kompletem w/w dokumentów.

Lepiej:

Narzeczeni powinni zgłosić się osobiście w urzędzie stanu cywilnego z kompletem dokumentów.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

7. Unikaj czasu przeszłego

Czas przeszły wprowadza końcówki rodzajowe.

Zastąp go inną formą czasownika (czas teraźniejszy, przyszły, tryb rozkazujący, bezokolicznik). Możliwości jest wiele.

Zamiast:

Uzyskałeś/uzyskałaś odmowę? Możesz się odwołać.

Lepiej:

Jeśli otrzymasz odmowę – możesz się odwołać.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Język wrażliwy na płeć i neutralny płciowo

Język wrażliwy na płeć i język neutralny płciowo traktuje jednakowo kobiety i mężczyzn i nie utrwała stereotypowych wyobrażeń o rolach płciowych.

Rozważając różne sformułowania w takim języku i wybierając stosowne rozwiązanie, zawsze należy brać pod uwagę ewentualne niejednoznaczności czy przesunięcia znaczeń.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Męskie formy gatunkowe

Gdy mowa o osobach różnej płci, zamiast używać jedynie rzeczowników rodzaju męskiego (np. urzędnik, dyrektor), warto rozważyć podejście bardziej wrażliwe na płeć lub neutralne.

Możemy użyć formy żeńskiej (gdy wiadomo, że mowa o kobiecie):

- Coreper proponuje Ewę Jabłońską na nową sekretarz generalną (zamiast: na nowego sekretarza generalnego).

Użyć liczebnika zbiorowego (np. dwoje, troje, oboje), o ile wiemy, że w danej grupie są osoby różnej płci:

- Czworo kandydatów na stanowisko przewodniczącego Eurogrupy

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Wartość zachodu

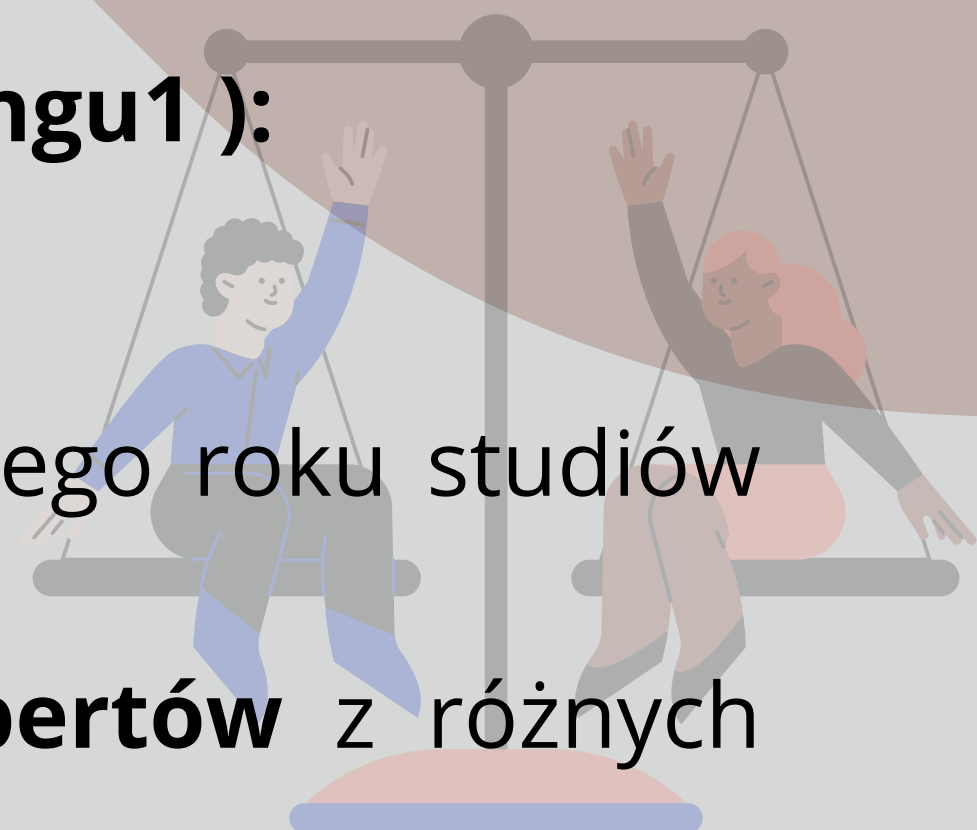
Możemy użyć liczby mnogiej :

O ile organizatorzy nie określą inaczej (zamiast: o ile organizator nie określi inaczej).

Użyć formy męskiej i żeńskiej (w tym tzw. splittingu¹):

Podania o staż mogą składać **studenci i studentki** ostatniego roku studiów wyższych.

Do udziału w konsultacjach zaproszono **ekspertki i ekspertów** z różnych dziedzin nauki.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Propozycje sformułowań neutralnych

Niepełnosprawni	Osoby z niepełnosprawnościami; osoby niepełnosprawne
Niewidomi	Osoby niewidome
Cierpieć na; paść ofiarą	z, np. osoba z epilepsją
Autystyk	Osoba z autyzmem
Osoba psychicznie chora	Osoba z doświadczeniem choroby psychicznej; osoba z doświadczeniem zaburzeń zdrowia psychicznego;
Osoba skazana na wózek inwalidzki	Osoba korzystająca z wózka

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Bibliografia

- <https://www.fepw.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/zasady-rownosciowe/>
- <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja-badania-i-projektowanie/proste-jak-jezyk>
- https://www.consilium.europa.eu/media/35436/pl_brochure-inclusive-communication-in-the-gsc.pdf

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

Dziękuję za uwagę !

Katarzyna Truskiewicz Temar s.c.
"Kierunek Umiejętności!"

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu